

PEDAGOGICKÁ FAKULTA
Masarykovy univerzity

Galerijní pedagogika v teorii a praxi: Literatura, vzdělávání, aktuální podoby současné animace uměleckého díla

Předmět: GP3MP_MGP Metodika galerijní pedagogiky
Vyučující: Mgr. Alice Stuchlíková

Vypracovala: Aneta Valentová (385606)

Galerijní pedagogika v teorii:

- knihy

- časopisy

- konference a zprávy z konferencí

- přednášky, besedy, kurzy

(např. na fakultách - v rámci výuky i mimo ni, veřejné, v muzeích či galeriích)

- internet

(např. online videa, fotografie, články, audiozáznamy, www galerií a muzeí)

- propagační materiály galerií a muzeí

- fotografie

(např. fotodokumentace již realizovaných programů)

Galerijní pedagogika v praxi:

- tvorba a hlavně realizace programů, které zprostředkovávají umění
  - velmi často se liší od teorie
  - běžně se využívá možnost improvizace
  - pro zdokonalování se čerpá ze zkušeností z praxí předešlých
- nejlépe se o tomto tématu mluví po vyzkoušení si své vlastní praxe, jelikož informace jiného charakteru sklouzávají do teorie
- praxi lze zažít i na různých náslechovéch hodinách nebo přímo jako účastník a divák jakéhokoliv doprovodného programu

Literatura – česká:

BABYRÁDOVÁ, Hana. *Výtvarná dílna*. 1. vyd. Praha : Triton, Nakladatelství MU, 2005. 290 s. Spisy Pedagogické fakulty MU č. 96. ISBN 80-7254-705-4

BRABCOVÁ, Alexandra. *Brána muzea otevřená*. Praha : Juko, 2003. ISBN 80-86213-28-5

FRIEDLOVÁ, Martina. *Umění: prostor pro život a hru*. Olomouc : Univerzita Palackého v Olomouci, 2008. ISBN 978-80-244-1997-8

HORÁČEK, Radek. *Galerijní animace a zprostředkování umění*. 1. vyd. Brno : CERM, 1998. 142 s. ISBN 80-7204-084-7

HORÁČEK, Radek(ed.); ZÁLEŠÁK, Jan (ed.). *Aktuální otázky zprostředkování umění*. Brno : Masarykova univerzita, 2007. ISBN 978-80-210-4371-8

HORÁČEK, Radek (ed.); ZÁLEŠÁK, Jan (ed.). *Veřejnost a kouzlo vizuality*. Brno : Masarykova univerzita, 2008. ISBN 978-80-210-4722-8

KESNER ml., Ladislav (ed.). *Vizuální teorie. Současné anglo-americké myšlení o výtvarných dílech*. Jinočany: H & H, 1997. 265 s. ISBN 80-86022-17-X

KROUPA, Jiří. *Školy dějin umění. Metodologie dějin umění I*. Druhé, rozšířené a upravené. Brno: Masarykova univerzita, 2007. 255 s. I. ISBN 978-80-210-4247-6.

Před obrazem : antologie americké výtvarné teorie a kritiky. Edited by Tomáš Pospiszyl, Translated by Tomáš Pospiszyl - Věra Chase - Ruben Pe. 1. vyd. Praha : OSVU, 1998. 189 s. ISBN 80-238-1286-6.

Literatura – česká:

KESNER, Ladislav. *Marketing a management muzeí a památek*. Praha : Grada Publishing, 2005. ISBN 80-247-1104-4

KESNER, Ladislav. *Muzeum umění v digitální podobě*. Praha : Agro a Národní galerie, 2000. ISBN 807035-252-6

KOLEČEK, Michal. *Okraj Obrazu*. Ústí nad Labem : Fakulta užitého umění a designu Univerzity Jana Evangelisty Purkyně, 2005. ISBN 80-7044-728-1

KORECKÝ, David. *Médium Kurátor*. Praha : Agite/Fra, 2009 9-88086-603513 Bratislava: 2006. ISBN 80-89259-08-1

PECHOVÁ, Zuzana. *Principy galerijní animace jako způsob efektivního získávání klíčových kompetencí*. In *Klíčové kompetence a jejich reflexe v přípravě učitelů primárního vzdělávání*. : 2011. ISBN 978-80-7372-699-7. 2010, Liberec.

SVÁTKOVÁ, Barbora. *Můžu tam mrknout: Galerijní pedagogika ve výstavních institucích České republiky, Slovenska a Rakouska*. Střih a zpracování, spolupráce Tomáš Rybníček. Vyd. 2008. Brno : Masarykova univerzita, 2008. 1. vydání. 3 DVD s doprovodným tištěným materiálem. ISBN 978-80-210-4530-9.

SVÁTKOVÁ, Barbora. *Můžu tam mrknout: Podobnosti a rozdíly galerijní pedagogiky v Le Musée en Herbe v Paříži a v prostředí galerií evropských měst*. Střih a zpracování, spolupráce Tomáš Rybníček. Vyd. 2008. Brno : Masarykova univerzita, 2008. 1. vydání. 1 DVD s doprovodným tištěným materiálem. ISBN 978-80-210-4531-6.

SVÁTKOVÁ, Barbora. *K dimenzím komunikačního pole: Galerijní animace jako výtvarná akce*. *Pedagogická orientace*, Brno, ČPdS. ISSN 1211-4669, 2008, vol. 18, no. 1, s. 72-83.

TALMAN, Jiří a kolektiv. *Příručka muzejníková*. Praha – Brno: Asociace muzeí a galerií České republiky, 2002. ISBN 80-86611-00-0

Před obrazem : antologie americké výtvarné teorie a kritiky. Edited by Tomáš Pospiszyl, Translated by Tomáš Pospiszyl - Věra Chase - Ruben Pe. vyd. Praha : OSVU, 1998. 189 s. ISBN 80-238-1286-6.

Literatura zahraniční

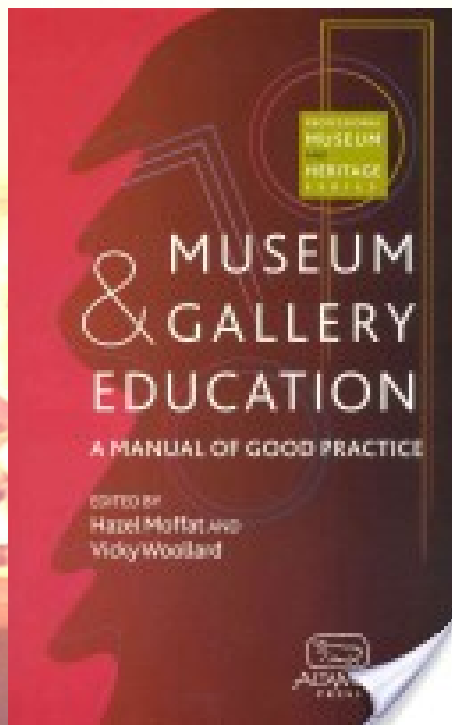
MOFFAT, Hazel. WOOLLARD, Vicky. *Museum and gallery education : a manual of good practice*. Great Britain: Stationery Office, 1999.

ISBN 10-0742504085

Tato kniha poskytuje ucelený přehled muzejního a galerijního vzdělávání, jeho teorie, postupy a aplikace.

Autoři zkoumají historický kontext profese ve vzdělávání muzea, popisuje zásady a metody, které stojí za vzdělávacími funkcemi v muzeích, a považuje galerijní publikum a programy za cíl.

Více info + online náhled: <http://liblists.sussex.ac.uk/items/A9E0E8AC-A22F-F5D4-CC4C-AE95CCE7F2EF.html>

Literatura zahraniční

MORRISSEY, Kristine. *Museums & Social Issues. A Journal of Reflective Discourse*. California: Left Coast Press, Inc., 2011.

ISBN 1559-6893

Museums & Social Issues - novou edici s tímto výmluvným názvem publikuje Left Coast Press, Inc. – každý půlrok jedno vydání.

Nabízí důležité fórum pro uvažování o sociálních otázkách a jejich zapojení s muzeích.

Každé číslo se zaměřuje na nějaké konkrétní téma,

a zahrnuje teoretické, filozofické a praktické pohledy zevnitř i vně oblasti muzea, zkoumání a odrážení na průsečících mezi společností a muzei.

„Tato edice magazínů poskytuje důležité informace o tom, jak veřejně diskutovat o sociálních otázkách,

kteřé se vyskytují a strukturují v muzeích.

To připomíná sociální vědu o tom, jak přemýšlet o sociálních problémech, které jsou zářamovány a vyvíjeny v sociálním kontextu.“

Susan Clayton, profesorka psychologie, College of Wooster

Více info + online náhled: <http://www.lcoastpress.com/journal.php?id=4>

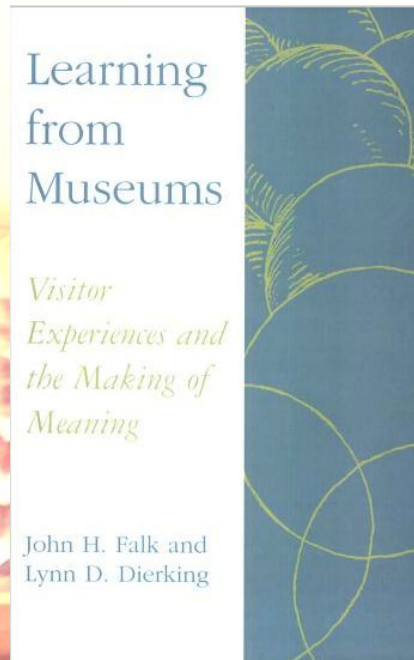
Literatura zahraniční

FALK, John H.. DIERKING, Lynn D.. *Learning from Museums: Visitor Experiences and the Making of Meaning.*

Pennsylvania : Rowman & Littlefield Publishing Group, Inc., 2000. ISBN-10: 0742502953

Více info + online náhled:

http://books.google.cz/books?id=ar1WgzGgj8YC&printsec=frontcover&hl=cs&source=gbs_ge_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false

Vzdělávání

- studijní obor

(např. *Galerijní pedagogika a zprostředkování umění na brněnské Pedagogické fakultě MU, nebo Muzejní a galerijní pedagogika na olomoucké PdF UP*)

- konference

(např. *Konference „Animace – nová výuková metoda pro školy“ – 4. 11.2010, pořadatel: Institut rozvoje evropských regionů, o. p. s., Pardubice, kde: Aula Univerzity Pardubice; více info: <http://animace.irer.cz/>*)

- prostřednictvím členství v různých asociacích

(např. *členská organizace „engage“ – více info: <http://www.engage.org/home/index.aspx>*)

- kurzy či letní školy

- samo-vzdělávání

(např. *být jako posluchač při hodinách již praktikujících zprostředkovatelů umění*)

Teorie o praxi galerijní pedagogiky

aneb Jak by to mělo fungovat

"Galerijní vzdělávání" či "Galerijní učení" jsou pojmy užívané k popisu rostoucí skupinu lidí praktikujících galerijní pedagogiku, jejímž cílem je rozšířit přístup k výtvarnému umění.

Galerie a výtvarné organizace jsou společenské prostory, které jsou schopny reagovat na potřeby širokého spektra publika.

Galerijní vzdělávání pracuje s návštěvníky galerie nebo s konkrétním skupinovým publikem - jako jsou rodiny s dětmi, lidé se zdravotním postižením, mladí lidé, starší lidé nebo i skupiny nejmladších. Jejím cílem je podpořit přístup jak pro nové návštěvníky, tak i pro ty, kteří již výtvarné umění znají.

Mnoho galerií a muzeí umění na celém světě mají oddělení galerijního vzdělávání a uvádí programy spolupracující s uměleckými pedagogy, umělci, učiteli či vedoucími představiteli určitých komunit .

Galerie vzdělávání se stále vyvíjí v závislosti na změnách v umělecké praxi, změnách potřeb diváků a změnách ve formálním i neformálním vzdělávání.

Viz.: <http://www.engage.org/about/whatis.aspx>

Teorie o praxi galerijní pedagogiky

aneb Jak by to mělo fungovat

Galerijní pedagogové jsou:

Zkušení pedagogové - využívající výtvarné umění jako prostředek k učení

Kreativní katalyzátory - práce s umělci, kurátory, a společenství, aby veřejnost v kontaktu s předlohou a cvičit umělců

Publikum šampionů - zastupující školní či jiné komunitní potřeby a očekávání v galerii nebo muzeu

Vzdělávací odborníci, kteří zpřístupňují - porozumění a plánování potřebám různých návštěvníků, včetně kladného přístupu k různým stylům učení a mezioborovým příležitostem

Zastánci a projektoví manažeři - podpora a poskytování projektů, programů a kampaní na umění a vzdělávací politiky

Viz.: <http://www.engage.org/about/whatis.aspx>

Teorie o praxi galerijní pedagogiky ***aneb Jak by to mělo fungovat***

Galerijní vzdělávání může:

Podporovat vizuální gramotnosti - pomáhat lidem rozvíjet prostředky (např. slovní zásobu),
aby jak přijímat zkušenosti a reagovat na umění

Odemknout tvořivost – podněcování návštěvníků k prozkoumání jejich vlastního tvůrčího potenciálu,
k vytváření umění, nebo i podpora kariéry v kreativních odvětvích

Přínos kulturního posílení - posila důvěry lidí a chápání umělců, galerijních institucí,
kulturních středisek, uměleckých muzeí

Viz.: <http://www.engage.org/about/whatis.aspx>

Teorie o praxi galerijní pedagogiky

aneb Jak by to mělo fungovat

Prostřednictvím zapojením se do světa galerijního vzdělávání lze:

Těžko přístupným mladým lidem ve věku 16-25 umožnit naučit se novým dovednostem, rozvíjet svoji uměleckou praxi, získat akreditaci v rámci formálních pracovních prostředí a plánovat své cesty výše

Dětem i učitelům rozšířit tvořivosti v učení v rámci celého vzdělávacího programu, zvyšovat gramotnost a sociální dovednosti prostřednictvím umění

Starším lidem blíže představit umělce a galerie, což vede ke zlepšení kvality života a snížení osamělosti či sociální izolace

Učitelům poskytnout vhled do galerijního vzdělávání, zlepšit jejich hodnotu ve třídě, vytvořit a rozvinout cenné vztahy s umělci a galeriemi

Viz.: <http://www.engage.org/about/whatis.aspx>

Teorie o praxi galerijní pedagogiky

aneb Jak by to mělo fungovat

Prostřednictvím zapojením se do světa galerijního vzdělávání lze:

Umělcům a výtvarným pedagogům umožnit rozvoj svých znalostí a dovedností, navázat profesionální vztahy s galeriemi i školami, a provádět praktické a teoreticky založené školení

Galeriím dát možnost zkoumat otázky zprostředkování umění a pochopit, jak nabídnout trvale kvalitní přístup k návštěvníkům, umělcům, zaměstnancům i dobrovolníkům

Pro galerijní pedagogy získat odborné vzdělání a profesionální pomoc od již zapojených a zkušených, a pracovat ve spolupráci s dalšími galeriemi i v zahraničí, s místními úřady, školami a uměleckými organizacemi

Pro pracovníky s mládeží úzce spolupracovat s umělci a galeriemi – to slouží jako praktický prostředek k rozvoji porozumění, zkoušení nápadů a zlepšení vztahu k umění pro děti a mládež

Viz.: <http://www.engage.org/about/whatis.aspx>

Praxe galerijní pedagogiky

aneb Jak to funguje

Současné animace jsou v těchto podobách:

- interaktivní prohlídky

(pro skupiny i jednotlivce; divák se zapojuje aktivně do připraveného programu)

-prohlídky s výkladem

(pro skupiny i jednotlivce; divák se zapojuje pasivně – dělá si poznámky nebo se ptá)

- přednášky

- diskuse *(např. s umělci)*

-výtvarné kroužky

- workshopy *(např. letní; v rámci většího projektu jako je třeba Muzejní noc)*

Seznam použitých elektronických zdrojů:

http://www.muni.cz/general/search?search_string=Galerijn%C3%AD%20animace%20a%20zprost%C5%99edkov%C3%A1n%C3%AD%20um%C4%9Bn%C3%AD

<http://liblists.sussex.ac.uk/items/A9E0E8AC-A22F-F5D4-CC4C-AE95CCE7F2EF.html>

<http://www.lcoastpress.com/journal.php?id=4>

<http://www.amazon.com/Learning-Museums-Experiences-American-Association/dp/0742502953>

http://books.google.cz/books?id=ar1WgzGgj8YC&printsec=frontcover&hl=cs&source=gbs_ge_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false

<http://animace.irer.cz/>

<http://www.engage.org/home/index.aspx>

<http://www.engage.org/about/whatis.aspx>

